

778/1560 - عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهَا، حَدَّيْتُهَا فِي الْحَجَّ، قَدْ تَقَدَّمَ، قَالَتْ فِي هَذِهِ الرِّوَايَةِ:
خَرَجْنَا مَعَ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَشْهُرِ الْحَجَّ، وَلَيَالِي الْحَجَّ، وَحُرُومَاتِ الْحَجَّ، فَنَزَّلَنَا بِسَرِيفٍ،
قَالَتْ: فَخَرَجَ إِلَى أَصْحَابِهِ فَقَالَ: «مَنْ مَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ مَعَهُ هَذِي، فَأَحَبَّ أَنْ يَجْعَلَهَا عُمْرَةً فَلْيَفْعَلْ،
وَمَنْ كَانَ مَعَهُ الْهَذِي فَلَا». قَالَتْ: فَالْأَخْدُ بِهَا وَالثَّارُكُ لَهَا مِنْ أَصْحَابِهِ، قَالَتْ: فَأَمَّا رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى
اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَرِجَالُ مِنْ أَصْحَابِهِ، فَكَانُوا أَهْلَ قُوَّةٍ، وَكَانَ مَعَهُمُ الْهَذِي، فَلَمْ يُقْدِرُوا عَلَى الْعُمْرَةِ،
وَدَكَرَ بَاقِيَ الْحَدِيثِ.

778.1560. Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам билан бирга ҳаж ойларида ҳаж кечалари ҳаж маконларига йўлга чиқдик. Сарифга* тушдик. Шунда у зот асҳобларининг олдига чиқиб: **«Сизлардан кимда ҳадий бўлмасаю, умра қилишни истаса, қилсин. Кимда ҳадий бўлса, йўқ»**, дедилар. У зотнинг асҳобларидан уни (умрани) тутувчи ва тарк қилувчилар бўлди. Аммо Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ва у зотнинг асҳобларидан бир неча киши имкони борлардан бўлиб, уларда ҳадий бор эди, (ҳажни) умрага айлантира олмадилар.

Ҳузуримга Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кириб келганларида мен йиғлаётган эдим. У зот: **«Хой, сен нимага йиғлаяпсан?»** дедилар. «Саҳобаларингизга айтган сўзингизни эшитдим, умрадан тўсилиб қолибман», дедим. У зот: **«Нима бўлди?»** дедилар. «Намоз ўқимаяпман», дедим. У зот: **«Бунинг зиёни йўқ. Сен ҳам Одамнинг қизларидан бирисан, холос. Аллоҳ уларга ёзганини сенга ҳам ёзган. Ҳажингда (бардавом) бўлавер, шояд, Аллоҳ сенга уни (умрани) насиб қилса»**, дедилар.

У зотнинг ҳажлари учун (йўлга) чиқдик. Ниҳоят, Минога етиб келганимизда пок бўлдим. Минодан чиқиб, Байтни ифоза тавофи* қилдим. Сўнгра у зот билан бирга охирги нафр куни* (Минодан) чиқдим. У зот бориб, Мұҳассабга* тушдилар. Биз ҳам бирга тушдик. Шунда у зот Абдураҳмон ибн Абу Бакрни

чақириб: «**Синглинг билан ҳарам ҳудудидан чиққин, у умра учун эхром боғласин. Фориғ бўлганингиздан кейин мана шу ерга келинг. Ҳузуримга келгунингизча мен сизларни кутаман**», дедилар.

Биз йўлга чиқдик. Ниҳоят, фориғ бўлиб, тавофи ҳам қилиб, сахарда у зотнинг ҳузурларига етиб келдим. Шунда: «**Фориғ бўлдингизми?**» дедилар. «Ҳа», дедим. У зот саҳобаларига жўнашни эълон қилдилар. Одамлар кўчларини олиб, йўлга тушишди. У зот Мадина га қараб юрдилар».

* Сариф – Маккага энг яқин бир тепаликнинг номи.

* Ифоза - қайтиш, тарқаб кетиш, кўчиб кетиш маъноларини англатади. «Ифоза тавофи» деб зулҳижжа ойининг ўнинчи куни, яъни ҳайит куни шайтонга тош отиб, қурбонликни сўйиб, сочни олдириб (ёки қисқартириб) бўлгандан сўнг Байтуллоҳни тавоф қилишга айтилади. Бу «Зиёрат тавофи» деб ҳам аталади. Ифоза тавофи ҳажнинг рукнларидан бўлиб, уни қилмаган кишининг ҳажи инобатга ўтмайди. Ифоза тавофи уч кун ҳайит ичидан адo этилиши шарт.

* Охирги нафр куни – зулҳижжа ойининг ўн учинчи куни. «Нафр куни» қайтиш куни демакдир. Ҳожилар шу кунлари Минодан Маккага қайтишади. Ўн иккинчи кун «биринчи нафр» дейилади.

* Мұхассаб – Макка ва Мино орасидаги кенг текислик. Бу сўз луғатда «майда тошлар тўпланган жой» деган маънони билдиради. Бу ерга сел сабабли майда тошлар йиғилиб қолгани учун шу номни олган. Абраҳа қавми шу жойда ҳалок бўлган.

Манба: hadis.islom.uz

